

San 22 nan Desanburukalo - san 1994
A songo: DOROME 10 - N° 275

Kibaru

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 16.000
"AMAP" Kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw ni Sebenbagaw kuntigi : Nanze Samake

Kibaru kalanbagaw

An balima Kibaru kalanbagaw, Kibaru nemogoso b'aw ladonniya k'a b'a fe ka yelema kura don Kibaru dilancogo la : A folo Kibaru b'na bo ne 8 na k'a ke ne 12 ye.

A filanan : Kibaru b'na dilan kuleri la. An be yoro min na i ko bi, aw yere b'a d'on ko Kibaru kunnafoniw ka surun kojugu, a fotow ka d'go fo ka damaterme, wa letere minnu be ci aw fe anw ma o bee te boyoro soro.

O temennen ko, Kibaru kunnafoni caman bee ye hadamadenyakow, politikikow, nafasorokow, sekow, ni d'okow, sariyakow, kenevakow ani yiriwalikow, ye Mali, Afiriki anidine kono; a ka d'an ye, anw kow bee bo Kibaru kono, aw k'u faamuya konuman. Osite se ka sira sorosisan k'a sababu ke pilasintanya ye.

Ni Kibaru kera ne 12 ye, Kibaru songo n'an ka kanw kunnafonisbenw, minnu ye ne 12 ye, olu songo bee b'na damakene, ka ke d'rome 20 ye.

An sigilen don a kank'aw b'na faamuyali ke nin kunnafoni na; ka d'a kan, a dabora ka Kibaru cene ani ka do fara a k'okow kan walasa Kibaru k'aw nafa ka taa fe.

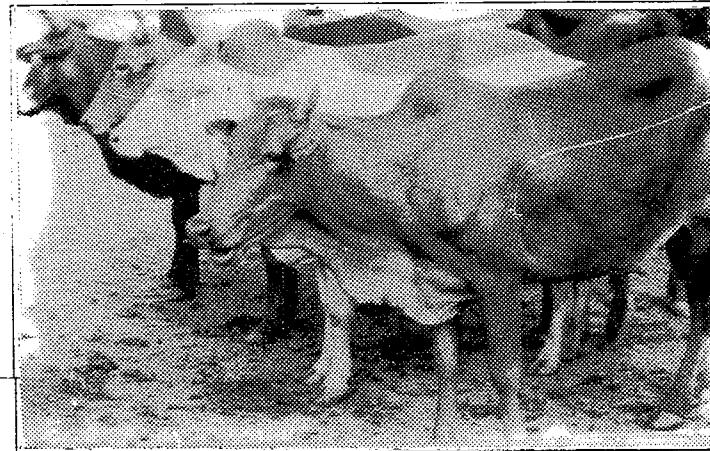
Anw hami ye ka kunnafoni dafalen d'aw ma kalo o kalo min b'aw deme ka Mali ni dije kowfaamuya, ka keneva lase aw n'a ka daabaw ma, k'aw sigiyorow lakana, k'awka soroyiriwa, k'awdemewaw k'awka sariyaw don.

Ka kuma d'aw ma, a k'aw hakilinanta fo faso joli taabolow kan, o fana ye Kibaru haminankoba do ye bi.

Ni mili w're kera Kibaru kalanbagaw min na, ka da nin kunnafoni kan, o tigilamogo be sek'a miirinata laseteliya la ninaderesi la :

Kibaru BP 24 Telefoni : 22. 21. 04
Kibaru bugufiye -Bozola -Bamako.
Kibaru dilanbagaw n'a sebenbagaw b'aw fo, k'aw walenumandon.

Tuguciji do be ka Mali baganw degun bi

San 1994, nowanburukalo tile 25, Malibaganfuraké ciyake da y'a jira baganmaralaw ni dogotorowuturuneriw bee la, k'u ka baganw tugucili dabila folo.

A jirala kijan ni Dandereso duguw kono, ko misi baa yirika minnu tugucira yen, olu bee banana fo ka se saya ma.

Tuguci in dadigira kosebe Mali mara folo ni filanan ni sabanan baganw na. Mali baganfuraké cigakeda y'a jini k'a kun d'on.

U ye bagandogotoro baarakela faamuyalenw jekulu d'w lawuli ka taa tijenike yoro ninnu baganw laje, k'u joli ta, k'a segesegé.

Wuturunerri faamuyalen ninnu ka foli la, tuguci ji min be dilan Mali yere kono, walasa

k'an ka baganw kisi bana kelen togo saba ma, n'o ye nejibô walima berebila walima nboiyeye anik'ukisi bucali ni bijedimi nifogon fogondimi ni soggoso ma, o ciyakeda b'a ka baara la jinan y'a san 55 ye, finé foyi ma sorouka baara la fana ; ale de be

bagantuguci ji lase an kerefe jamana d'w ma, i n'a fo : Burukina Faso ni Moritani ani Kodiware ni Benen.

Wuturunerri ka baarada kuntigi nonabila, n'o ye Habibu Kulubaliye, o y'a jira ko mogow b'a fe ka jalaki bin kenevreye baganfurafeere yoro do kan, k'o sababu ke kotugucijitjenen in sorola o ka fura feereta d'w la, a k'olu te se ka jen n'o ye, barisa n'olu tun no don, bagan caman sara Mali mara w're la, kenevreye baganfurafeere yoro «FARIMAWETI - KONE», mogow ka furaw te se yoro minnu na.

Ale sago ye, ko in ka nejini ji nemajolen na, o ka fisa kuma kalantanfo ye.

Habibu Kulubali y'a jira k'olu b'u ka baara la, ni Ala sonna fen o fen mana b'olu ka segesegeli baaraw senfe, o na da jama tulo kan.

**Ntolatan
Sariyaw**
(boko 2nan)

nr. nr. 7

**Maloshi
kura**

nr. nr. 8

Faransi dèmeke yiriwali kesu ye sefa miliyari 6 juru don Mali la.

Malikokankow minisiri, min ka baara nesinnen don kókan malidenw dème ni ma ani farafinna jeli yiriwali kulu kelen kono, n'o ye Jónkunda TARAWORE ye, o ni Faransi dèmeke yiriwali kesu némogó min bë Bamako, n'o ye.

Faransuwa Fereyi ye, olu y'u bolonobila bénkansében fila la, minnu nafolo kasabi bë t'i jo sefawari miliyari 6 ni kó nögón na, Faransi jamana dèmeke yiriwali kesu ye min juru don Mali la.

Nafolo kunfölo, n'o ye sefawari miliyari 1 ni kó ye, o bëna don jiriforow labaarialidafe, i n'a fo jirisun taari 136.000 turulin'uladonni Malibabolokan mögów fë, ani dögöfeerelaw labenni jekulu kelen kono, u ka se k'u yërew kunkow bëe nénabó, ani ka babolo cikelaw dème nafa sörli la, u ka dugukolow séneni na.

Bénkansében filanan, min nafolo kasabi ye sefawari miliyari 5 ye, o ye dème ye k'a nésin fangaso yëre ka san 1994 kalo woɔro laban musakakow dalakejéni ma.

O siratige la, bénkansében gale d'labenna ka bolonobil'a la san 1994, mariskalo tile 28, n'o tun nesinnen don san 1994 kalo woɔro föl' musakakow dalakejéni ma.

Laje in kunkorotara ni Faransi lasigiden Gabiriye li De Belesize yeli y'a kéné kan.

Mériw ni Polisiw ni Kiiritigelaw ka nögónfaamuyabaliya

A bë waati bë, mériw ni polisiw ni kiiritigelaw te ka nögónfaamuya, u ka bolodinögónma baara la, bawo u kelen-kelen si ka baara te se ka taa nögón ko.

O bénbaliya kadara kono, alamisadon, san 1994, desanburukalo tile föl', u ye jekafödö këkiiritigesoba la, kiiritigekow minisiri Shékina Kamisoko ka némogoya kono.

Jekafö in tögdara ko : «tijë fë teri ye, a teteriya sa, a bë se k'a yoboyaba dörön de». A bë fë, ko mögów ka sokono fini min nögolen don n'i ka fini bëe ye, o te ko kénéma ; o bë ko sutara de la sojekono.

Kiiritigelaw de föl' jiginna polisiw kan, k'a jir'u la, k'u te foyi ke ka tiribinali mögów dème u ka baara la, ko wa polisi jalatigiw yëre de ta ka jugu, bawo u bë jine fën kelen min k'o, olu jatelen don jamana sariyasebenbakono, in'afökiiritigelaw dèmebagà fölöw.

A jirala ko polisiw bë nangiliseben minnucitribinali, la, o sebendögoman

pereperelatigelen te, sanko ka se nangili kun bérébere nafoli ma.

O misali tara Segu mobilobilaw ka murutili kan, min senfe, mögów d'ow minena, k'a sörli u ma foyi ke.

Mali kiiritigesoba «Porokireri» Madamu Jakite Manasa Danoko ko don dö la, tiribinali mögów tun bëna don fili la, ka kojugukela dö ka nangili ke a fagali da kelen ye ; nka Ala y'a ke, tuma min u tun bëna bëne jigin waliden kan, «porokireri» do nana ni mögofagala jönjön yëre ye kéné kan.

Min ye polisiw ye, olu fana ko tuma d'ow la, kiiritigelaw bë kojugukela d'ow labila, k'a sörli u m'a kunfo olu polisiw ye. N'i y'olu yëre d'ow nininka u b'a fë ko kiiritigelaw fana b'u diyaneko de ke waati d'ow la.

Minisiri Shékina Kamisoko ye laje in kuncé ni bën ni kelenya ni bolodinögónma jidili ye mögów ce minnu bëe lajelen haminanko ye kelen ye, n'o ye malidenw lakanani ye.

Fato dö ye denñerénin dö kisi

San 1994, nowanburukalo tile 27, denñerénin cemanin dö tómóna warabafle yoro masurunya la, dingë dö kono.

Kunkololabanabaatö dö de ka taa - ka - segin kéra sababu ye ka kéréfe mögów lasomí.

Faransika muso dö, n'o ye Madamu Saweli ye, ale de ye denñerénin in ta a ka so kéréfela la, o k'o, kataan'a ye sandaramori jigginniso la, a melekelen fini nögolenba dö la.

Jigginniso in kono, «Sasi - Famu» némogó Madamu Ture Lobo TARAWELE de ye denñerénin in kunben, k'a jira mögów la ko den in wolola sibiridon, san

1994 nowanburukalo tile 26, o k'o a ba ka t'a fili karidon, san 1994 nowanburukalo tile 27.

Madamu Ture Lobo ye den in

furake, k'a laben, ka fini numanw don a la, ka nóno san a ye, o k'o; ka taan'a ye falatödenninw lamarayoro la.

NIZERIYA

Lakanabaliya damatɛmɛ

Nizeriya jamanaden do, n'o ye Lukasi AGOMI ye, nsonw taara bin a kan ni maramafɛnw ye a ka so «Legɔsi» dafɛ kindɔla, n'oye Agege ye.

Binkannikela 3 ninnu donn'a ka so kono, ko Lukasi k'a ka wari labo k'a d'u ma, n'o te u b'a faga. Lukasi AGOMI y'u deli, k'u kan'a bɔne a ni na, bawo dɔrɔme kelen t'ale bolo a ka so, nk'a b'a bolo banki la.

Nson ninnu fana y'adajir'ala, k'u be dugu to je Lukasi bara, o tuma sogɔmada fe, u be taa pogon fe warimaraso la, n'o ye banki ye.

U ye su bee ke ka Lukasi ka dɔlo (biyeri) bee min k'o ban, o k'o ka taa banki la ni Lukasi ye. Binkanni

kelaw kuntigi ye Lukasi wajibya a ka sefawari miliyon 270.000 pogon labo a ka warimarayɔro k'a d'u ma.

Nsonw tɛge da wari kan, u bolila. Lukasi tɔnɔgon do k'a ma, k'a ka taa kojugu in nɛfɔ polisiso la. Nka Lukasi dusukasi yɔro ye min ye, k'a galabu faga; a taara a sɔro ko mogɔ minnu binna a kan, olu nɛmogɔye polisiso in kuntigi ye.

Lukasi siran kojugu y'a sen ta f'a kan siraba kan, fo mobili do y'a tan, k'a jogin. U taara n'a ye dɔgɔtɔroso la. Polisi kuntigi bandi in minena k'a don kaso la.

Lukasi AGOMI ye Legɔsi (Nizeriya faaba) bila pewu, a kenyalen kɔ, k'a t'i sigi a wolodugu la.

Soden 300 kelen - kelen bee n'a k'a neema

Malawi jamana goferenaman kura b'a fe ka nafa jini u ka jamanakuntigi kɔro Hasitingi kamuzu Banda ka pale jolen na, soden 300 be min kono, ka neemaya las'u kelen-kelen bee kono «Kilimatiseri» fe.

A jirala ko Malawi faamajugu kɔro kamuzu Banda ye a ka masasoba in jo ni sefawari miliyari 50 pogonna ye.

Jekulu min sigira pale in nafaw jatemine kama, o y'a jira ko so in yere ladon musaka be ben sefawari miliyon 500 ma san kono.

Pale in jolen don Malawi faaba kerefe n'o ye Lilɔngiwe ye; a jora dugukolo taari 555 kan, a jora san 20 kuntaala kono.

Pale in sodenw cɔma, jamalajeyɔro dɔb'ala, mogɔ 600 be se ka dumunike yɔro minna. Pale in nakow sonnaw ye mogɔ 300 ye, siso 176 labilalen don minnu ye. Soden 16 fana be yen Pale nɛmogɔw n'u ka denbayaw siyɔrow kama.

Goferenaman kura b'a fe ka Malawi masake kɔro ka Pale in yelema k'a ke dunanjigin lotoli ye ani nɛnajeyɔrow.

Farafin furakeyɔro do daycləla Kita

Kita farafin furakelaw ka jekulu ye furakeyɔro do laben, min bəna dəmə don dɔgɔtɔrosow ma ni banabaatɔw furakeli ye laadala sira kan.

O bolodinogɔnma wale bəna ke sababu ye ka lujurato caman hakilisigi u ka banaw kenyali la.

Kita farafin furakelaw ka tɔn kuntigi Maranakan Kamisoko, y'a jira ko ni Ala sonna, nin furakeyɔro bən'a jɔyɔro fa bana kunbenni n'a kəleli la Mali kono. Farafin furakeyɔro in koronbonkarila Kita kumandan ka nɛmogɔya kono, n'o ye Suleymani JABATE ye.

Sariya

Diné jamanaw ka kelenya tɔnba «ONU» ka san 1989 Nowanburukalo tile 20 pogɔnyeba bənkan talen ka nesin denmiséninw josariyaw ma

Benkansariya tataw ka nesin denmiséninw ka hadamadenya sabatili ma (boko 2nan)

Sariyasen 5 :

Denmisén doni be mogɔ minnu kan (bangebaaw, kabilaw) olu ka kan ni bonya ye u ka baarasiraw la jamana ninnu fe.

Sariyasen 6 :

Denmisén ka kank'aka dijelatige ke.

O dijelatige n'a ka netaa ka kan ka nɔgɔya a ma seko damajira bee la.

Sariyasen 7 :

Denmisén ka kan ni tɔgo ni fasodenya ye.

A ka kan k'a bangebaawdon, olu fana ka kan k'a lamo.

Denmisén min y'a faso bila fana, o fana ka josariyaw ka kan ni dili y'a ma.

Sariyasen 8 :

Jamana minnu y'u bolonɔ bila nin səben in na, a wajibiyalen don u kan, u ka feerew siri ka nesin denmisén tɔnɔnenw ka fasodenya sabatili ma, faso kono.

Sariyasen 9 :

Jamana minnu bolonɔ be nin səben in na, olu ka kan k'u kolosi nin wale damado ninnu na :

- denmisén kana fara ka bɔ a bangebaaw la kasɔro a ma jen n'a ye,
- farali be se ka ke, n'a y'a sɔro denmisén min kɔka jugu, walima n'a minen don bolokɔfe,
- a mana ke cogo o cogo, denmisén ka nafasɔro de be laje o hukumu kono.

*Ka bɔ "OMAFES" yɔro
(a to be sɔro kibaru nataw kono)*

Ka bɔ Npeseribugu

K'a ta san 1994 nowanburukalo tile 8 nan , ka se a tile 17 ma, kalan dɔ sigira sen kan Kolokani «Poroze» - Zenerati fe.

A kalan tun be suman mara kan, serikili 3 kɔnɔ, o'n, cɔnɔ ye Kolokani, Bafulabe ani Bankasi ye. O dugu 6 mogow faralen nɔgɔl kan , olu tun be kalan na Npeseribugu, Ndotan, Barakolobugu, Ntogoyi, Bafulabe dugu kelen n'o ye Wasala ye, Bankasi dugu kelen n'o ye Bayi ye. Atile 10 kalan in kera sababu juman ye ka dɔ fara anw ka dɔnniya kan. An kalanden 36 de y'a kalan ke Kolokani. An be foli lase «Poroze - Zerenati» baarakelaw bɛe ma : Kolokani, Bamako, Bafulabe, Bankasi.

**Mamadu Jara animateri
ka bɔ Npeseribugu. Masantola
mara fe (Kolokani).**

Merijela

N nisɔndiyalen be nin bataki ci kibaru ma, ka da kan, a fɔra ko kalanse kuraw bɛna don an ka lekoliw la, n'o ye anfa kanw kalanni ye, i n'a fo : bamanankan, fulakan animarakakan n'anfa kanw wərew. N'an bara kanw kalanna lekoliw la, o b'a to hali n'i ye bataki sèben bamanankan, walima fulakan na, o bɛke sababu ye ka balikukalan don da la, k'an danbe yiriwa, k'an ka netaa sabati.

O temennen ko, n b'a jini arajoso nɔgɔw fe, u ka «Papisi Dafu» ka sogomada baro ke bamanankan na ka da baro in nafa kan.

**Saliya Kumare
Merijela (Buguni mara la)**

Kuma kɔrɔma:

Djé kɔnɔ mɔgɔ jumɛn ka yɛrɛbonya ka bon nin bɛe ta ye ?

Famaskorrsig

JABBI

Karem Samake Tasona-Bila mara la

Kuma kɔrɔma

Fen kelen be djé kɔnɔ, don o don dɔ be fara a kan. Don o don dɔ be dɔ a la.

be bɔ i si la

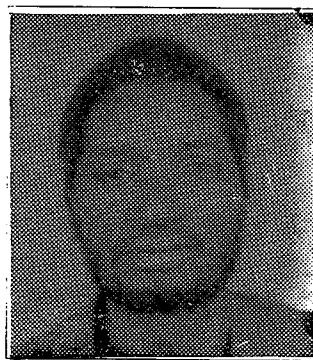
duguje dɔbe fara isikan; o duguje dɔ si la. Mɔgɔs mara wɔlo don min na, o mɔgɔs isikan. Don o don dɔ be dɔ mɔgɔ O ye mɔgɔ yε. Don o don dɔ be fara

JABBI

**Siyaka Kulubali animateri don
Safekɔrɔ Sanankɔrɔba mara la
(Kati serikili)**

Poyi

- Faso danbe ye mun ye ?
- N'i ye n'jininka nb'i jaabi ko Mali sinsinbere ye sene ye.
- Faso netaa ye sene ani balikukalan ye.
- Solikawulibali i ni sunna
- Dugu jera i ma wuli, fo ka tile bɔ i ma wuli.
- Nka ce n'i ma wuli, fadenw taara foro la ka ban de !
- Mun ye nin las'e ma ? min ye nin las'e ma : ne b'a dɔn.
- Suro tewuli yɔrɔ, e tun be yen, tedaa min te jigin ni shékasi te.
- Suro marasi bo yɔrɔ, e tun be yen, marasibo min te ban ni shékasi te.

cɔcɔ yen wa ?

- Gafe kalan yɔrɔ b'a w fe, shékasi ye sɔrɔ yen wa ?
- Jemukan nafamaw ani netaa sira jɔnjɔn.
- Nka n b'a dɔn, n'i ma soli ka wuli, n'i ma wuli joona !
- Sannifeere tuma, i ni nimisa, nɔgozi tuma i ni don.

**Zanke Njolo Fonba
Jumansana (Fana Mara la)**

Ka bɔ Kino

N nisɔndiyalen be samiñe kunnafoni di bɛe ma. Anw fe yan Kino, seneñow cayara. N'an ye dannike k'a ban, o te an tilalen ye. Konɔw be dandingew yereke ka dannenew bɔ, u te halikelen to yen. An ye fura min sɔrɔ o la, o ye sijolan ye. Ni ou falenna, sège fana be falen ou jukɔrɔ. Ni sège falenna ka cɔcɔl min, a te se ka temen o yɔrɔkan, bawo sège be ou segin ko.

Fura ma sɔrɔ o la fɔlɔ.

Jobana dɔbe yen, ko finbana, fura fana ma sɔrɔ o la fɔlɔ.

Ni ou wolola a te kise da

Fulaw ka misiw fana be to ka don forow kɔnɔ ka now tje.

Nin geleya ninnu de be an ka sɔrɔ dɔgɔya cike siratige la. Sanjiko kadara kɔnɔ, ji nana kosebe jinan an fe yan.

**Deyi Danbele ka bɔ Kino,
Murujan kafo (Nara mara la.)**

Ka bɔ Sose bamana

Nin ye laadilikan ye ka nesin dutigiw ma, u k'u janto u ka du mara cogoya la, barisa ni dutigi sera k'a ka du denmisew mara, o be se ka ke sababu ye ka denmusow ka furuko nɔgɔya. O temennen ko den ladamunen ko ka di bɛe ye.

N'o bora yen n b'a jini denba bɛe lajelen fe u k'u hakili to fonene in na demisew kana bin tasuma la, bawo fura sɔngɔ ka gelén «dewaliyasɔn « waati in na.

**Daramani Jara Sose Bamana
Sizani mara la (Segu).**

Kibaru Kanubagaw n'a kalanbagaw kuma yoro

Ka bɔ Folona

Kamalen 3 kera dugu dɔ̄kɔ̄nɔ̄. U ce 3 nebora sungurunin kelen fe. A ko diyara u beε ye fo k'a damateme. U be taa sungurun nofε a ba ka so, ka na baro la fere la. Ni datuma sera, u ce 3 be da dennin kan ka t'a bila a ba ka so.

Ce 3 ninnu kelen ye sulakununna ye, kelen ye bolikelaba ye, kelen ye nedumanbaye. Uce 3 taara jamana kɔ̄nɔ̄, sungurun in ka masiriw jinini la. Sungurun sara u kɔ̄. U sigilen baro la, nedumanba ko, an sugurun sara, n'ne be mɔ̄gɔ̄w la a su kunna. Bolikelaba taara sungurun su ta ka na n'a ye, sulakununa sɔ̄rɔ̄la k'a lakunun.

Ni mɔ̄go 3 jumen dɔ̄nko ka bon ? .

Kusimu Bagayoko
ka bɔ Folona (Keleya dugu)

Ka bɔ Kuruba

Baro min kera sonyaliko kan, Utikalo tile 11 don, Arajomali la, o diyara ne ye kosebe. Ko dɔ̄w yεre b'a sonyaliko la, minnu ka jugu, ka temen kuma kera minnu kan. N'a fora ko son ka wuli, ka t'a bin e kan, i ka so kɔ̄nɔ̄, i bolofɛn nofε, marifa b'a dɔ̄w bolo, muru b'a dɔ̄w bolo, k'e mana fen k'o son na, k'e be jalaki, ne ma se, k'o yɔ̄rɔ̄ faamuya. Jalakili te dɔ̄wεre ye, bawo, mɔ̄go min taara e sonyali n'i fagali kama, n'e y'o tigi bana, daga de be sigi e da la, k'i k'o tigi furake. Fangalamogɔ̄w b'o wajibiya i kan. O b'a jira, ko yamaruya be son bolo, ka temen fentigi kan. Ni ne mɔ̄go ma jatemine k'o yɔ̄rɔ̄ la, o be ke sababu ye, ka hakilinajugu don jamanadenw kɔ̄nɔ̄. O dun man ni jamana ma, an be

jamana min ka jetaa jini.

Musa KULUBALI n'a be wele ko Farima kuruni Ka bɔ Kuruba (Mali)

Poyi

Ko mana bilen cogo o cogo a be ban don do.

Fɔ̄sebaara banna.

Sirikabugɔ̄ banna

Ntɔ̄nkɔ̄gɔ̄ banna

Bolola cike banna

Donibata nɔ̄gɔ̄yara

Ni ko bilen tun te ban,

Bin tun te falen tasumajeniyo rɔ̄ la.

Yisa Sato Samake
Tasona-Bila mara la.

Poyi

Jɔ̄nforo

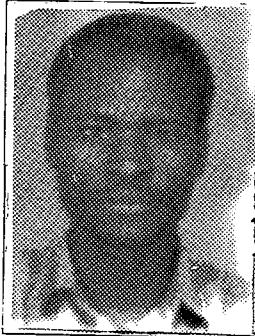
Jɔ̄n foro tun ye;

Donon fɔ̄lo lamən yɔ̄rɔ̄,

Fitiri dafa yɔ̄rɔ̄,

Ani su kufɔ̄lo ke yɔ̄rɔ̄ ye.

A to kera,

Nin misibɔ̄tile te, bɔ̄ te k'a kɔ̄nɔ̄.

Taga be k'a kɔ̄nɔ̄ tugun,

Selifana temennen dɔ̄oni.

Hun ! n'balimaw an te sabali dɔ̄oni !

An t'an miiri dɔ̄oni !

N'o te foroba ko be jini ka ke laada ye de !

Misibɔ̄tile ye foroba sira mine tuma ye.

W'a belankolonya selifana temennen dɔ̄oni,

F'o duguje misibɔ̄ tile.

A fo tile ma tila foroba ni jɔ̄nforo ce?

Ee ! n'balimaw ne siranna jɔ̄nforo je.

Foroba sɔ̄rɔ̄len be du diya,

Nka jɔ̄nforo sɔ̄rɔ̄len be du don da caya.

Bawo jɔ̄nforo diya o diya a te foroba bɔ̄ Abada !

A te to, an k'an taa tuma,

N'an segin tuma dɔ̄n foroba la !

N'o kera foroba ka sɔ̄rɔ̄ be yiriwa.

Du be jiidi.

Dirisa Bakari Jara, balikukalan
karamogɔ̄, Diyo-Buwatugu Kati
kubeda fe

Ko bɔ

Diyo- Buwatugu

N'nisɔ̄ndiyalen ye nin bataki sεben k'ankadugukunafonidɔ̄w da kibaru jemukan kanubagaw tulo kan. Min ye bagan sonε ye, n'be dɔ̄oni fo o la. Sisan seneke law sεgenna kosebe, bawo seneke la jigi ye bagan minnu ye, olu be ka sojedon o don. Nsonw ka bagan mineta fanba ye seneke misi wye. N'i ye ne nininka, ne b'a fo ko nsonw ni faamaw da be file kelen na. Bawo anw ye dɔ̄w minε, a kera san 1993 la. Anw meen na o kiiri la, Kati an ni nsonw. Halisa ne fosi ma sɔ̄rɔ̄ o la. Nka misitigi ye wari min bɔ̄ a senfe, o tun be seneke misi fila sɔ̄rɔ̄. Senekemisi fila dɔ̄rɔ̄n de tun b'a bolo. Nka halisa ta ma bɔ̄ sisi ma bɔ̄. Nka min balala anw na; nsonw bilala. A tun fo ra k'u be wari dɔ̄ sara misitigi ye, o ma sara. Ni faama min be kuma ko seneke law ye jamana jigiye. Okuma fo kun te, bawo seneke la jatelen te.

Dirisa Bakari Jara, balikukalan
karamogɔ̄, Diyo-Buwatugu Kati

Alaminejɔ̄n

Nin be cεnin do de kan Ale fa tun ye nafolotigiba ye u ka sigida la, a ba fana tun ye mɔ̄gɔ̄landiye ka fara a ka cεne kan. Cεnin in tɔ̄go tun ye ko Alaminejɔ̄n, walima lamine. San do la ja nana bin. O kelen na, Alamine somogɔ̄ ye demenni ke sigida beε ye. An tora o geleyaba kɔ̄nfɔ̄ka na Alamine fabolokolonya, n'a ba fana nana sosegina. O ma waati jan sɔ̄rɔ̄, a fa tugura, o kɔ̄. Nin kera kogoya ani kɔ̄nkɔ̄nkɔ̄nsɔ̄gɔ̄ ye Alamine bolo. Cεnin kera den kunnango jate ye sigida la, w'a ma keje ni faciyen nafamaba ye. A ka falatɔ̄ya y'a son hakili la. Cεnin nan'a jigida Ala kelen kan ni ka cεsiri fara o kan. Alamine y'a bolofɛn labanw feere ni k'olu ke jagokun ye.

A nana feere damine ni miirina numan ye, a tora Ala ka bila kɔ̄nɔ̄na na. Waati sera, a kera i n'a fo jine bora cεnin ye. A man'a bolo don fen o fen na, o be ke heremugu ye, fo a tɔ̄go nana ka kow ni baw tige, a fana ka nafolotigya kɔ̄son. An be se k'a fo ko Alaminejɔ̄n te malo abada.

Karimu Jalo.

Jolicayabana kunbeniko

Djé jekulu min jéssinen bë kenéyakow ma, n'o ye «OMS» ye, o dëgötör mogo faamuyalenw ka fo la, jolicayabana bë ka ke kónoganko ye, k'a masor'a bë hadamaden mogo 20 na, mogo këme kulu kelen bëe kan.

Jateminé kéra, k'a dòn, ko jolicayabana bë balikulamogow de mine kosebë, djé yoro bëe, wa k'a mogofaga ka teli, bawo, dusukun bë jo, yorénin kelen. Ale de bë dusukundimi, sorodimi ani bana misennin caman bila mogola. N'a ma kunben, k'a furake joona, a tijenino te dan soda la.

A jensennen bë yoro min na, kosebë, djé kono, o ye Ameriki ye bawo, a b'o jamana mogomiliyon 5 ni kó de la, i ko mogo kelen, mogo kulu naani kan.

Mogo faamuyalenw y'a jira, ko fen min ka kan, ka ke teliya la, sisan o ye ka jamanaw kónomogow bëe kunnafoni, bëe ka jolicayabana juguya don, k'a faamuya, k'a fura fofo ye jantoyerëla dòron de ye; k'o n'a ma furake kouman, a mogofaga ka teli.

U da ser'a bana ma dësébagato jamanaw kono, k'a jira, ko n'olu fangalamogow ma wuli, k'ujo, ka fëere jini jolicayabana la, joona, k'a be ka caya, o jamanaw kono, ka t'a fe. Walasa mogow ka se, k'u yere tanga jolicayabana ma, a furakelilawye laa dilikan damado minnu jensenni jini, olu file :

- A fofo ye, yerekolosi ye, bawo, bonyako jugu ma jni. A bana bë nedon mogo belebelebaw de la ;
- A filanan ye, tuguli ye farikolo lafonikow la, sanga ni waati bëe la ;
- A sabanan ye, yérémien ye, kogodunni ma, ka temen a hake kan;
- A naaninan ye, yérémien ye, dëlomin ma, ka temen a hake kan.

Limaniya bë saabaato këkasi la

Saya de ka jugu ni djé fen bëe ye. O de kosoñ, a bë fo ko saya dòron de bë monebëbali don hadamaden na. O b'i n'a fo bangebaga saya, furunjogon saya, den saya, balima saya, teri, wali limana, ani jigilamogó saya. A dimi, a mone n'a dusukasi kuncogo te kelen ye mogobëe la. Ot'a bali, saya ka k'an taalan ye, k'a masor, saya bë se dafen bëe ma don dòla. Mogo si te se, k'i yere ka saya bali, kuma te mogo were ta ma. Nka, fen min kagélen, o ye saabaato këkasiliko ye. Mogo si te se k'o bali. O kécogo bë tali ke hiné, miiri ani saabaato yere jyoré kan, a komogow ka djélatige la. I ka ko bëe ye mogó min ye, n'o sara, i bë meen o këkasi la, sann'i ka minecogo were sori ka djélatige la. A kuntaala ka jan

muso kunda ani denmisén kunda, ka temen ce kunda kan. Muso cesayatow ta ka jugu, bawo, olu bë waati min ke firiya la, o bë dòfara u ka kónorokasi kan. A kéra cogo o cogo, sabagato suguya bëe këkasi yelimaniyako, sabaliko, wali hakiliko de ye, k'adon ko saabaato kelen si te nonabila. Wolofa ni woloba te nonabila. Ce were, wali muso were de bë se ka soro; balima were, wali den were de bë se ka soro; teri were, wali jigilamogó were de bë se ka soro, nka, minnu sara, an n'olu te je fosi matugun. Ode kama, saya kunni ye wajibi ye, k'a masor latigelako don, hadamaden te se ka min bali. N'an y'o yoro faamuya, an bë sabali, k'an yere laadi, fo ka mogo were laadi.

Bagana n'a nafaw

Bagana, ni dòw ko buwana, o ye suguya fila ye. Si bë kelen den na. Nka, a suguya fila bëe bë tali ke jogon na. Ubeenafaye kelenye. Ukundama be metere 12 ni metere 13 hake soro. Bagana ju ye suruman ye.

Afara finnen don, k'a ci ci, a jéjan fe. Noni b'a furabuluw la, furabulu minnu ye misennmanniw ye, k'u fofo jogon kó. Aden bë tali ke tubabunere den na. O kundama be taa fo santimetere 20 hake la.

Ni «Apolo» nedimi bë mogó min na, i bë bagana fura tige, k'a tobi, k'i ne ko a la, sogoma ani wula. Ni tokotokonni ye mogó min soro, i bë bagana den

tomo, k'a susu, k'a mugubô, k'a da ji la, k'a jingin, k'a ji min, sogoma ni wula.

Ni dadimi y'i soro, hali n'a kéra sumun ye, i bë bagana fura bô, ka tila k'a ju fara bô, k'u tobi, ka soro, k'i da wusu, ani k'i da kusu kusu n'a ji ye, k'o bôn.

Jintaradimi na, i bë bagana kene jimi, k'a kuru i da kono. Ni sogosogó b'ilà, i bë bagana dëse, k'a fu bô, k'o jimi, k'o kunun. Ni mogó min da kasa be bô a yere ma, i bë bagana kene susu, k'a da ji la, ka soro k'i da kusukusu n'a ye tuma bëe.

Nin bë temennen kó, nafa min be bagana la, ni bëe b'a dòn, o y'a keli ye, ka wolo dogi.

KIBARU JINI SEBEN

Togo ni Jamu
Dugu wali sokala
Arondisiman
Serikili
Mara
N'b'a fe, ka «KIBARU» soro, kalo o kalo, san kelen kono.
Wari sarata ye dòromé 200 ye

(Nin seben in lafa, k'a tige, k'a ni 200 ci, nin aderesi la :

KIBARU - BP : 24 - BAMAKO - (Mali)

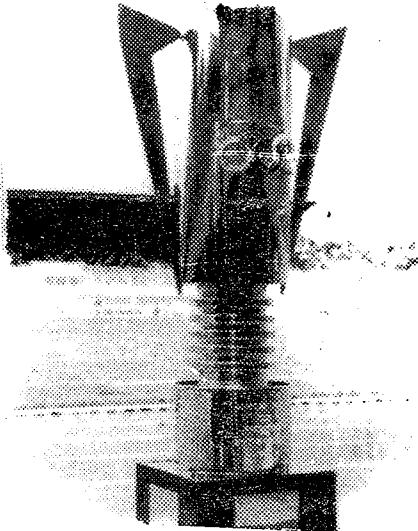
N'tolatan Sariyaw (boko 2nan)

SARIYASABANAN: balontannaw hake - a cayalenba ye mogo 11 ye, jokolosibaga (goli) be minnu cema, n'ale ka duloki ne bolen don ntolatanna tow ni «aribitiri» ta ma;

- balontan senfe, mogo were be se ka bila «goli» no na ni «aribitiri» ka yamaruya ye;

San 1996 Afiriki ntolatan njanaw bëna bisimila farafinna woroduguyanfan jamana fe.

San 1994, desanburukalo tile 9, Keniya jamana némogow y'a jira k'olu te se k'u jo Afiriki njanaw k'ntolatan nognunkunben musakaw kono, bawo a doni ka girin u ma.

O yoronin bee la, farafinna woroduguyanfan min tun ye Keniya jamana nonabila folo ye, o jamana sugandira k'nbenn ninnu labenni na. O sugandili nafa folo ye Afiriki woroduguyanfan jamana senboli ye ntolatan k'nfolo in na. Ale bëna Afiriki njanaw tow kono, kuwadali la gocu na, njanamine njanaw k'nbennyoro. A jirala ko Afiriki ntolacikow n'enabobagaw tun ye jore damine dogokun damado in kono, k'o sababu ke ntolatankene filanen do labenni ye Keniya dugu do kono, n'o ye Mombasa ye. U tun jore kun be, bawo halisa Mombasa ntolatankene in joli madamine. O de koso «CAF», n'o ye Afiriki ntolatankow n'enaboli jekulu ye, o ye mogo faamuyalen d'w'bila ka taa k'niya, walasa k'a d'c, ni jamana in be se k'a jor fa, Afiriki ntolatan njanaw ka nognunkunben in labenni na, nka jekulu in nimisi ma wasa Keniya laben in na.

- balontanna be se ka falen waati bee la, a kun mana ke fen o fen ye fo k'a bo mogo la, mingenna ntolatan kolosilibaga (aribitiri) fe; o tigilamogo te falen tugun;
- ntolatanna joginnenw d'c'on de be se ka bo ntolatankene kan, hali ni «aribitiri» m'u yamaruya.

- «Ekipu» be se ka mogo kura ladon kene kan waati bee la, nka f'o tigi k'a yere jira folo «aribitiri» la, o k'a segesegé, o k'o k'a yamaruya. Ntolatanna 11 minnu be kene kan, olunonabilaw bee be jate ntolatannaw fe; wa o hukumu kono, u be «aribitiri» ka kolosili kono.

SARIYA NAANINAN : Ntolatannaw ka minenw

- Farati fen fosi man kan ka y'o la;
- a wajibiyalen don balontanna ka duloki kerénekenne ni kulusi surunin ni soseti giriman ni bolontan sanbaraw don;
- o sanbaraw wajibiyalen te ka ke wolosanbaraw ye, nka cogo si la, nege suguya si man kan ka ye sanbara ninnu na;
- o de koso ntolatan waati fila bee la, «aribitiri» be sanbaraw bee segesegé.

SARIYA DUURUNAN : Kolosilibaga (aribitiri)

- ntolatankene tigya be «aribitiri» de bolo;

n'a jenna ni ko o ko ye, o te wuli wa a te soso; n'a ko jo yarala, n'o ye «bi» ye, Ala y'o ke;

- nka a be se ka segin a ka folen kan sanni ntolatan damine ce.

- ntolatan waati kuntaala d'nniya b'ale kelen de bolo;

- a ka kan ni bonya min ye, n'o ma d'a kan, a be balontan lajo.

- a be se ka kangari da ntolatannaw bee ye, n'u m'u jogo ne kene kan, wa ni min seginna a ka kewale jugu kan, a be se k'o tigilamogo gen; wa o ntolatanna gennen te se ka falen mogo were la cogo si la;

- «aribitiri» d'c'on de yamaruyalen don ka mogo ladon walima k'a bali ka don ntolatankene kan;

- a be balontan lajo ni ntolatanna do joginna; n'a joginna kosebe a be labo; nka ni joginda man jugu, balon be jo waati kunkurunni kono, walasa mogo joginnen ka wuli.

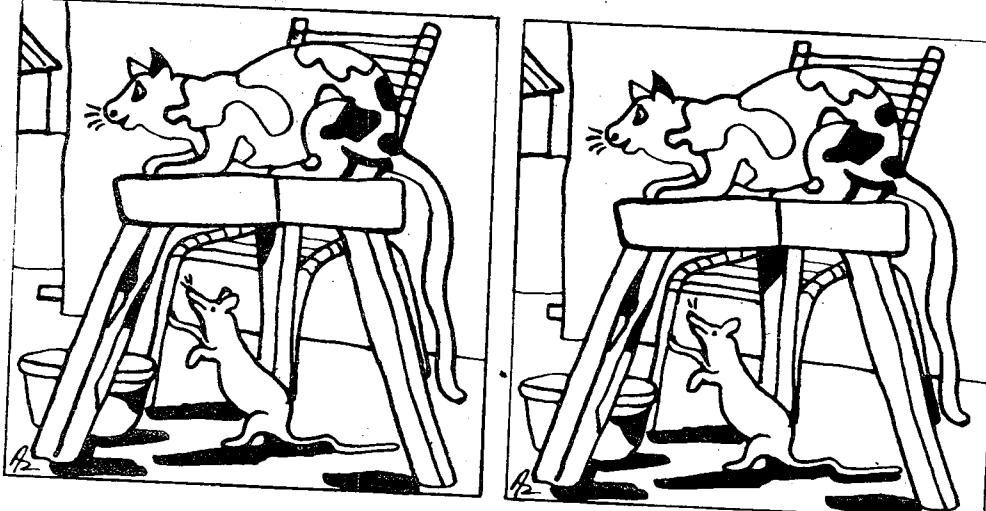
- «ekipu» kelen-kelen bee b'u ka ntolatannaw togowdi «aribitiri» ma, sanni ntola ka damine; ni mogo min togo t'o seben kan, o te se ka yelen kene kan.

- «aribitiri» be ntolatan kolosi, ka ntolatannaw lakana, dannaya mindar'a kan, n'u y'a t'o minen kono.

(a to be bo kibaru nataw kono)

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'ula. Ay'olu nini.

1. jakuma tulio kelen 2. Siggilan sen kelen 3. Toto tulio kelen 4. tasla min be dugu ma 5. Toto k'ku 6. ja min be tabure sen kelen 7. N'fimman min be jaikuwa la 8. Siggilan manasjuru kelen 9. Toto

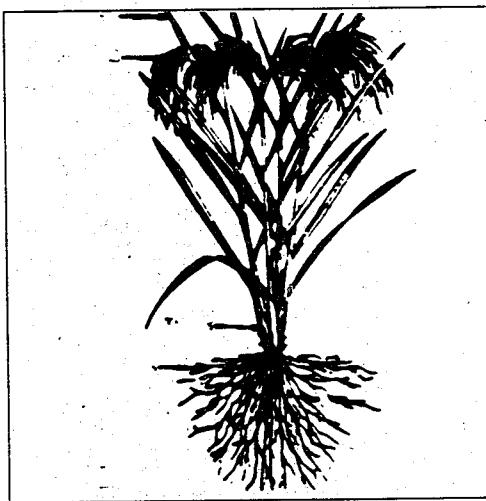
KCR

Maloshi kura bora

Dine jekulu min nesinnen be malokiseko ma, k'a suguya ne, kat'a fe, o nininiklaw ye malokise suguya kura werebo, san 1994 okutoburukalo dogokun laban na, min be wele ko «SUPER RIZ» n'a be do fara sorokan, fo sine 25, kem'e o kem'e kan (25%).

A jirala, ko n'a malo senera yora numan na, ko toni 5 be sor'a la, hekitari tilance la, min ka ca ni malokoro ta ye, ni toni kelen ye. Jateminelawy'a fo, k'a malokura boli benna kosebe, bawo, ko kabini san 1980 la, fen ma fara maloforow kan, dine jamana kelen si kono. Nininiklawy'a bo tuma minna, oy'a sor'uye malokise suguya 80 de sifile. O ba jira, k'a soroli geleyara.

Onataa otaa, a nininiklawwasara, bawo, u sera, k'a malokisetanga fen nenanmaninwani bana sugubee ma. O temennen ko, a sorok ka bon, a tobilen ka di fana. U ya jira, ko

sisan, a to tor'a jensennicogo nejini de ye, k'o sababu ke dugukolokow, nogokow ani jikow ye. A kera cogo o cogo, nininiklaw be malokise min nokan, olu ka jate la, o jiko man kan, ka bonya, k'o da, jiko geleyali kan, dine jamanacamankonobi. Osiratige la, uy'a jira, ko malokise kilo kelen te sorok, ji litiri 1.900 ko; k'o kama, u be malokise min kan, k'a jini, k'o ka jiko be na ben korelen tilance de ma.

BURUKINA

CIKELAW KUMARA NGOG YE

San 1994 okutoburukalo damine la, Burukina cikelaw y'u togola kunben do laben, min nognon ma deli ka k'a jamana kono folo, k'a masoro, n'a bor'u yeredama la, ciyakeda were si ka ciden ma y'a kene kan, i ko fangaso ni demejekuluw n'u nognonaw, n'olu be jamana kono, an'a

kokan. Burukina cikejekuluw faralen nognonkan, olu bee ka mogosugandilen 200 de tun b'a kunben kene kan, min kera Mundasodugu kono, n'oka surun Dedugu la, jamana woroduguyanfan fe.

A kunben senfe, fen o fen togo ko mogo were an'i jekulu were senboli, Burukina cikelaw togolakow bee la, olu fo, k'a geleya, ka tila, k'a jira, k'u ser'u yereya ye, bawo, ko meen ker'ukan. Osiratige la, uy'a fo, k'olu te ka bo nogo la, cogo si la, k'a sorok, olu de be k'u yere faga, walasa, jamanadenw kana kongo, u kana minnogo, wali, jamana fangaso ka nafa sorok, senefen feeretaw la, jamana kukan. Okama, u benna fen caman kan, minnu b'u joyoroko farafasiya, k'a jeya bee ma,

ko mogote kuma, sanko, ka wale ke, unona tugun, fo n'ye wele bila min ma; ko mogotu ni mogonjira nognon na tugun, sira were kan, i ko labenniko, demeko, soroko, sannifeereko n'a songokow, ani nafako n'a tonokow.

A kunben kuncera nognonfaamuya ni wasa kan, k'a d'a kan, cikelaw y'a jira, k'u te ka murutiliko jubo, kuma te sariya tine ma, k'u be fen min jini, o y'u gasi sigili ye, k'u bo bolokofemogoya la, k'u wele, k'u sendon fangaso ka cikekow yiriwali feerew la, u k'u hakilinataw jira, walasa, dokana bindokan. Benkanw latemenniko numan koso, jekulu do sigira sen kan, kow sirataamali kama.

Ka bo Belekoogegena

Ninan bajiw ye yelenni min ke, o bena geleyaba don anw ka sannifeere kow la kosebe. San tow la Belekoogegena sannifeere tun be damine nowanburukalo tile folo. N'ka ninan Beleko sannifeere bena damine fo san 1995 zanwuyekalo la. N'o ya sorok bajiw jiginnan, an be se ka sannifeere sorok. N'o ya sorok do ma bo bajiw la, santuma te anw ka kooriw la ninan. Okamanaganbadeb Beleko arondisiman ani Menan arondisiman «AV» duguw kelen-kelen bee kan. N'i be bo fana ka na Beleko, i be batige Sorokoro; n'i be bo Joyila serkili la ka na Beleko i be batige Bannatu.

«CMDT» ye ponin dow dilan nka ni baji bonyara pon ninnu be tunun ji fe, hali

mobilite se ka teme u fe. N'ka kuma filanan, o ye koorishi ko ye koorishi min be mogow bolo ninan, o si ma ni bawo u te den. Koorishi min tun b'an bolo, o koorisun kelen tun be kuru 100 sorok. Nka ninan ta sun kelen dennenba ye kuru 30 nognon ye.

Ne b'a jini «CMDT» fe a k'a ka koorishi falen, n'o te koorisene law benna bone u ka cike la, bawo sisan nogow wari ka ca, koorfurakelanw fana wari ka ca.

Ni koori ma den kosebe, musakaw bolen ko koori wari la, foyi te to tugun senekelaw bolo.

Bakari Danbele
Belekoogegena
Beleko 1 «ZAERI» sekreteteri
don (Joyila mara la).

San
1995

Kibaru

BP 24 - Téléfoni : 22.21.04 Bamako - Mali

ZANWIYE

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24 31	25	26	27	28	29

FEWURUYE

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

MARISI

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

AWIRILI

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24 31	25	26	27	28	29	30

ME

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ZUWEN

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ZULUYE

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24 31	25	26	27	28	29	30

UTI

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

SETANBURU

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

OKUTOBURU

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24 31	25	26	27	28	29

NOWANBURU

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

DESANBURU

NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Kibaru baarakelaw b'aw fo k'aw walenumandon. Ala ka soro yiriya, ka keneya d'an bee lajelen ma san 1995 kono.